

Burgerinitiatief Een levenlang wonen in Waalre

FRANS VREESWIJK

7 MEI 2024

Een levenlang wonen in Waalre

1. Probleem: dubbele vergrijzing *en* afnemende zorgcapaciteit
2. Burgerinitiatief
3. “De Dubbele vergrijzing het hoofd bieden”- Status Quo
4. Slotopmerkingen

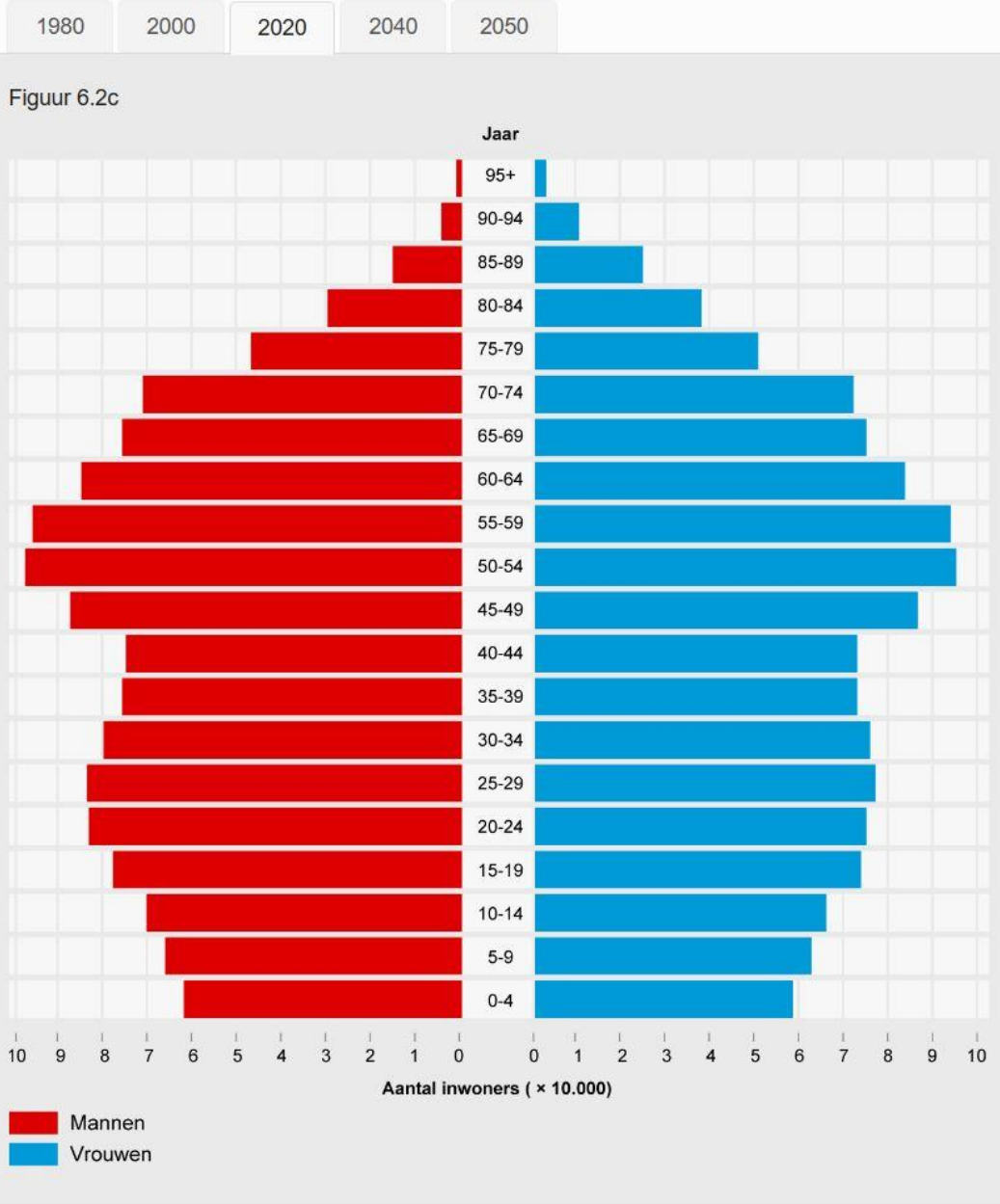
Nederland – dubbele vergrijzing

Dubbele vergrijzing:

- de groep senioren vormt een relatief groter aandeel van de Nederlandse samenleving als het gevolg van de babyboom na de Tweede Wereldoorlog, en
 - de gemiddelde leeftijd wordt steeds hoger,
- ➔ waardoor de vergrijzing op twee manieren toeneemt.

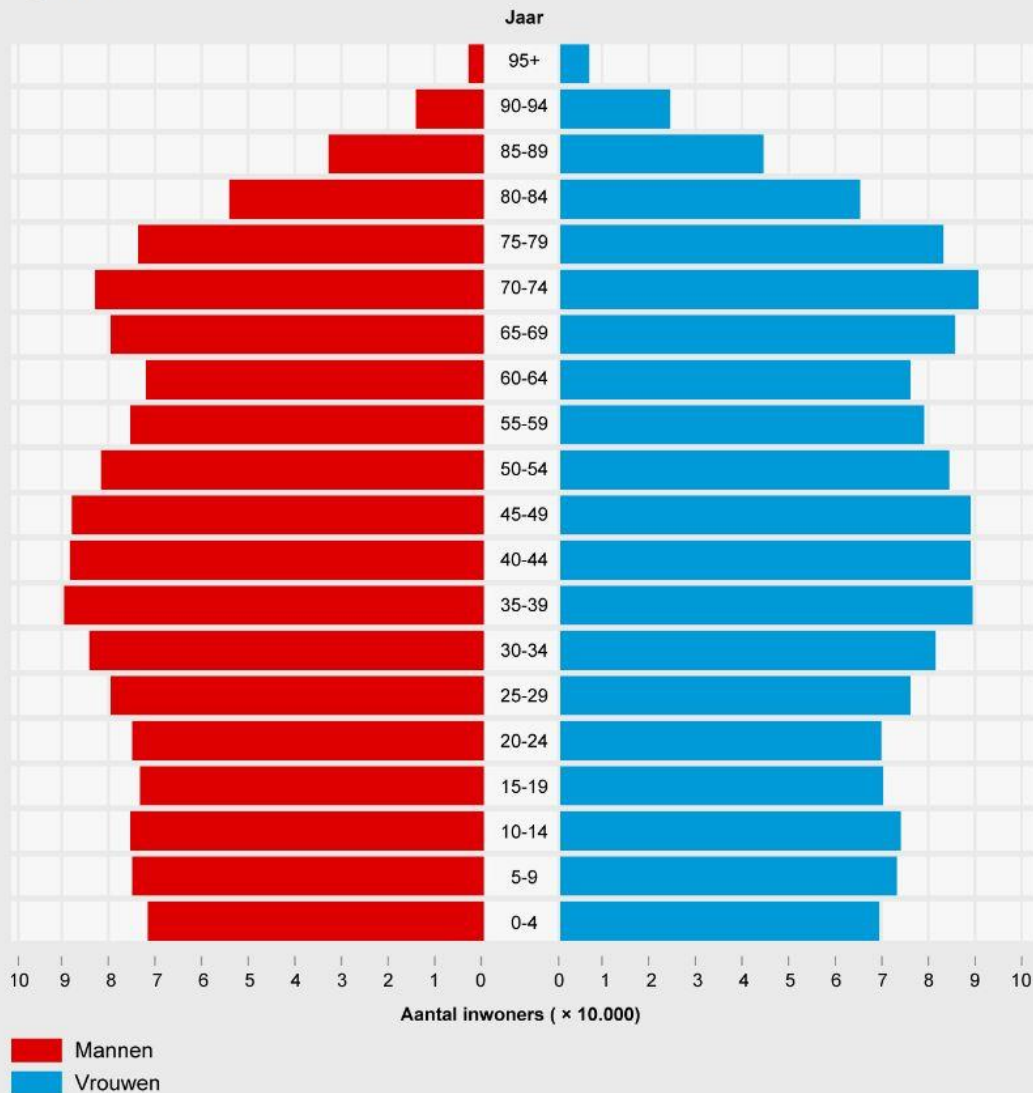
Figuur 6.2a t/m 6.2e
De leeftijdsopbouw van de Brabantse bevolking
1980-2050

2020

1980 2000 2020 2040 2050

Figuur 6.2d

2040

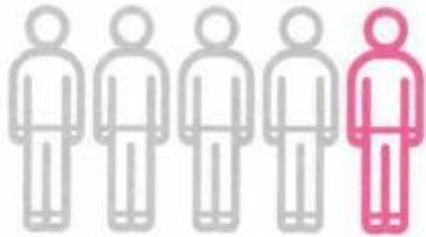
Groei:
Inwoners: 11%
65+: 43%

2x 75+ers
3x 90+ers
2x dementie

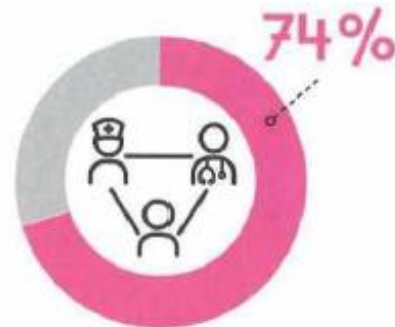
Eenzaamheid
44%

Dementiezorg is een uitdaging

Dementiezorg is een uitdaging

1 op de 5 mensen
krijgt dementie

74% van de mensen met dementie
woont thuis en is aangewezen op
ondersteuning vanuit de gemeente

Verdubbeling van mensen met
dementie in 25 jaar

1 op 7 mannen en 1 op 3 vrouwen krijgt dementie

Arbeidsmarktontwikkelingen

De opgave voor passende woonvormen in beeld

actiz

Beroepsbevolking neemt af

Beschikbare zorg in relatie tot capaciteitsontwikkelingen

2015

2040

Aantal niet-werkenden
t.o.v. werkenden

1 op 3

1 op 2

Aantal werkenden in de zorg
(beschikbaar personeel) t.o.v.
het totaal aantal werkenden

1 op 7

1 op 4

Aantal 50-64 jarigen per 85 plusser
(mogelijke mantelzorgers)

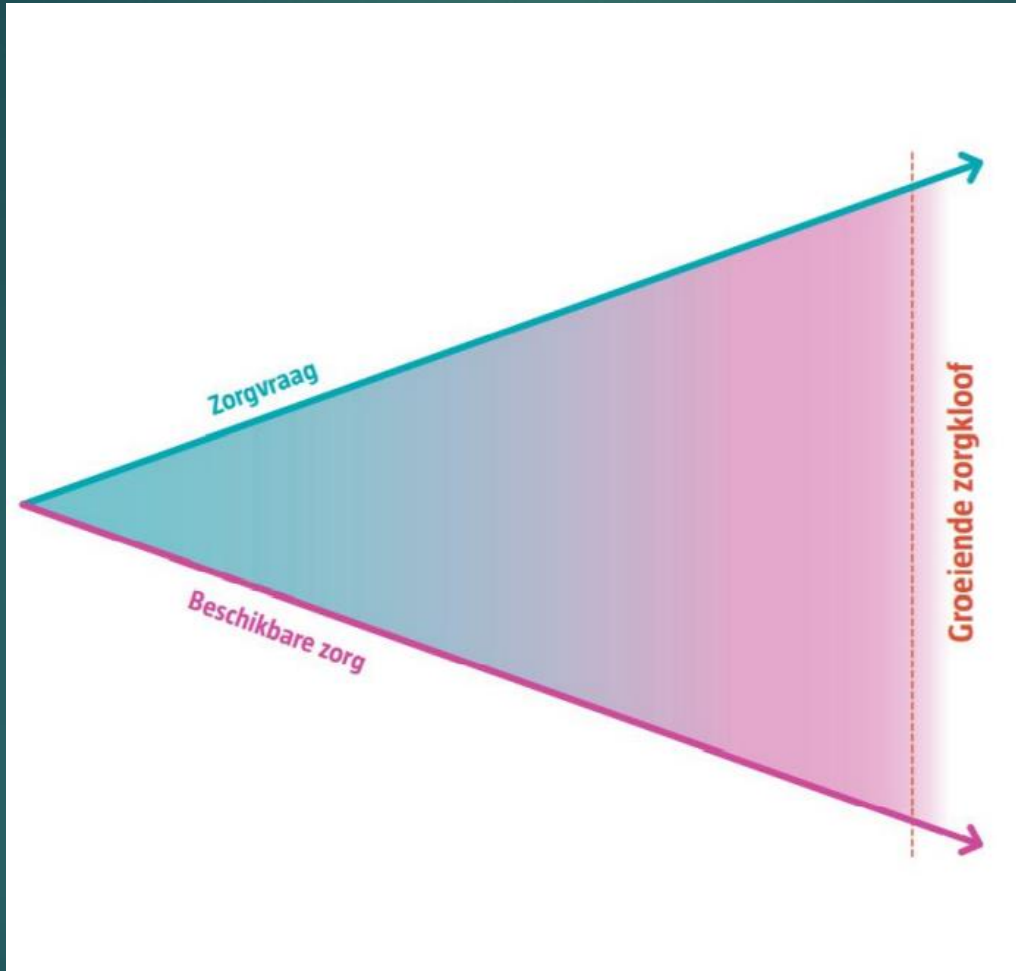

10 op één
85 plusser

4 op één
85 plusser

Urgentie: zorgkloof neemt ingrijpend toe

Kortom

Dubbele
vergrijzing

Afname
professionele
zorg

Onvoldoende
mantelzorgers

Onvoldoende
geschikte
woningen

We staan voor een grote maatschappelijke omslag

Een levenlang wonen in Waalre

Initiatiefnemers

Werner Hax,
Piet van Dalen,
Frans Vreeswijk,
Marjo Blom
Tony Liebrechts
Jan-Willem de Theije

Opm: hoewel geboren uit een CDA initiatief, is het Burgerinitiatief a-politiek, omdat het alle inwoners van Waalre aangaat en nodig heeft.

Burgerinitiatief

“Een levenlang wonen in Waalre”

- Initiatiefnemers hebben zich gerealiseerd:
WIJ MOETEN ZELF IN ACTIE KOMEN
- Probleem van de gehele samenleving, maar lokaal op wijkniveau samenwerken aan oplossingen
- Oplossingen vinden met
 - inwoners
 - zorgverleners
 - bestaande instanties / organisaties
 - de gemeente
 - gedragen door alle partijen in de gemeenteraad

“Inclusief en integraal samenwerken!”

Fasen van het ouder worden

Fase I : Zelfstandig thuis wonen

Fase II : Wonen en verzorging in een “verpleeghuis light”

Fase III: Wonen en intensieve verzorging

Fasen van het ouder worden

Fase I : Zelfstandig thuis wonen

- Seniorenwoningen: 5 verhuizingen
- Woonwensen senioren

Fase II : “verpleeghuis light”

- haarfijn netwerk van artsen, verpleegkundigen en thuiszorg medewerkers
- Efficiëntie: Ruilverkaveling thuiszorg organisaties

Fase III: Wonen en intensieve verzorging

- Traditioneel” verpleeg- of verzorgingshuis
- “Bijna-thuis-huis” (Hospice)

De “dubbele vergrijzing” het hoofd bieden Status Quo

- Contacten gelegd met KBO Brabant en buurgemeenten die vergelijkbare initiatieven ontwikkelen (Laarbeek en Leende) (maart-juni 2023)
- Aansluiting bij Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland
- Visieplan voor welzijn, wonen en zorg senioren in Waalre: “Een levenlang wonen in Waalre”
- Meerdere acties ondernomen om draagvlak in de samenleving van Waalre te ontwikkelen, met name richting seniorenverenigingen en pers
- In gesprek met de gemeente, wethouder(s) en ambtenaren

De “dubbele vergrijzing” het hoofd bieden

- Prioriteit #1: **BEWUSTWORDING EN SAMEN REDZAAM**
De Waalrese bevolking bewust maken van de “dubbele vergrijzing” in samenwerking met de seniorenverenigingen
- Februari – maart 2024 een pilot uitgevoerd met 2 groepen van 10 senioren
Gebruik van 2 **gesprekskaarten** (uit testen)
 - * De gesprekskaart van **Heeze-Leende**
 - * De gesprekskaart **Morgen Gezond weer Op kaart**,
Deze wordt in de toekomst gebruikt.

Dagelijkse dingen

Huishouden/Tuin

De buurvrouw komt soms stofzuigen of je kleinzoon maait af en toe het gras.

Wie kan jou helpen met het huishouden?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Financiën

Een goede vriend of familielid helpt je met het regelen van bankzaken.

Wie vertrouwt jij met jouw geldzaken?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Vervoer

Een broer of zus pikt je op om samen naar een verjaardag te gaan, of je buurvrouw brengt je naar de dokter.

Wie regel jij voor vervoer?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Boodschappen/koken

Een oud collega neemt af en toe wat boodschappen voor je mee. Een kennis maakt een maaltijd voor je klaar.

Wie kan jou hierbij ondersteunen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Computers

Een kennis helpt bij het online bestellen van kaartjes. Je nicht helpt je met het invullen van digitale formulieren.

Wie kan jou hierbij ondersteunen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Huisdieren

Een bekende die van dieren houdt laat de hond graag voor je uit. De dochter van een vriend verzorgt je cavia.

Wie kan jouw huisdier(en) verzorgen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Versterk jouw netwerk

Vul per onderdeel de naam in van degenen die jou kunnen ondersteunen en voor wie jij iets kunt betekenen.

Sociaal leven

Gezelligheid

Bij een oude schoolvriend op de koffie of even bij de burens een praatje maken.

Met wie maak jij het graag gezellig?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Hobby

Een potje kaarten met buurtgenoten of met vrienden naar een concert gaan.

Met wie deel jij jouw hobby?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Graaggedaan

Goed gesprek

Gesprekspartner

Goed kunnen praten met een vriend. Je bespreekt problemen met een van je kinderen.

Wie noemt jou nog bij je voornaam?

Bij wie kun jij met je emoties terecht?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Zorg

Medisch

De buurvrouw legt medicijnen voor je klaar. Je dochter helpt met toedienen.

Wie helpt jou bij medische zorg?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Morgen Gezond Weer Op Kaart

3

DE MORGEN GEZOND WEER OP KAART

- 1 Lees de zes gebieden en bijbehorende kernwoorden goed door... Neem ze in je op.
- 2 Bedenk **per gebied** hoe jij je voelt. Vul de namen en telefoonnummers in van de mensen en organisaties die je op dit gebied verder helpen.
- 3 Bekijk ook de **sociale kaart** in jouw gemeente. Misschien staan hier nog partijen tussen die je ook graag in de kaart noteert.

Klaar met invullen van de kaart? Kijk dan eens op de achterkant. Daar kun je per aandachtsgebied een aantal **wensen & behoeften** noteren.

MIJN LICHAAM
Energie Hebben, Klachten & Pijn, Eten, Slapen, Bewegen, Uiterlijk

huisarts
tandarts
thuiszorg
ziekenhuis
apotheek

MIJN DAGELIJKS HANDELEN
Werken & Leren, Plannen, Hulpvragen, Verabslagen, Zorgen Voor Mezelf

MIJN GEVOELENS EN GEDACHTEN
Onthouden & Concentreren, Vertrouwen, Vrijheid, Omgaan Verandering

MIJN SOCIALE CONTACTEN
Sociale Contacten, Eetij, Horen, Mezelf Uiten, Relaties, Steun & Begep

MIJN DOELEN EN DROMEN
Doelen & Dromen, Acceptatie, Dankbaarheid, Vertrouwen, Zingeving

MIJN PLEZIER EN GELUK
Gelukkig zijn, Genieten, Veilig Gevoel, Prettige Omgeving & Woonsituatie

Scan deze QR-code om naar het online platform te gaan. Dit kan je helpen bij het invullen

Tip: Leg deze kaart op een plek waar je vaak bent. Bijvoorbeeld op de eettafel.

WENSEN & BEHOEFTE

Vul hieronder in wat je graag wil per aandachtsgedebied zou willen (veranderen).

MIJN LICHAAM

MIJN GEVOELENS EN GEDACHTEN

MIJN DOELEN EN DROMEN

MIJN PLEZIER EN GELUK

MIJN SOCIALE CONTACTEN

MIJN DAGELIJKS HANDELEN

Eerste contactpersoon:

Mijn naam:

Ingevuld op datum:

DE MORGEN GEZOND WEER OP KAART

Op deze 'Morgen Gezond Weer Op' kaart staan de **namen en telefoonnummers van mensen of personen** die belangrijk zijn in jouw leven, of die dat kunnen worden. Van wijkzorg tot hulp bij financiën en van ontspanning en ontmoeting tot vrijwilligerswerk.

Je kunt zelf de namen en telefoonnummers toevoegen van de mensen die jou ondersteunen bij dagelijkse dingen. Denk bijvoorbeeld aan de begeleider van jouw zorgtraject of jouw hulp in de huishouding.

Daarnaast kun je met deze kaart ook wensen & behoeften noteren voor elk gebied van jouw positieve gezondheid.

Zo sta je morgen gezond weer op!

Ziekenhuisopname, naar de Spoedeisendehulp of een doktersbezoek? Neem deze kaart mee. **Al je belangrijke contacten altijd bij de hand.**

BEWUSTWORDING EN SAMEN REDZAAM

Resultaat Pilot

- Deelnemers zijn **positief**. Het zet je aan het denken.
- In gesprek met de omgeving zijn reacties op dit initiatief ook **positief**.
- In groep worden deelnemers **geïnspireerd en gestimuleerd**.
- De gebruikte gesprekskaarten (kaart Heeze-Leende en de Morgen Gezond weer op Kaart) zijn een goed **hulpmiddel**.
- Thema **Wonen** kwam regelmatig aan de orde. Houdt senioren bezig. Er moet meer gebouwd worden voor senioren, (huur en koop, jong en oud bij elkaar).
- **Samen redzaam** zijn (jong en oud) vindt men belangrijk.

De “dubbele vergrijzing” het hoofd bieden

3

Prioriteit #1B:

BEWUSTWORDING CREËREN BIJ DE WAALRESE POLITIEK

**HET PIEPT EN KRAAKT IN ONS ZORGSTELSEL EN OP DE
WONINGMARKT**

De “dubbele vergrijzing” het hoofd bieden

- Prioriteit #2: **INFRASTRUCTUUR**

Een adequate ‘zorginfrastructuur’ realiseren in Waalre naar voorbeeld van Laarbeek / Leende: een Zorgcoöperatie:

→ Stichting “Wonen Welzijn Zorg, Waalre” opgericht per 19/4/2024.

Deze stichting is een initiërende en faciliterende organisatie, die zal functioneren als een paraplu voor de activiteiten op het gebied van wonen, welzijn en zorg ten behoeve van de inwoners van Waalre

De “dubbele vergrijzing” het hoofd bieden

Prioriteit #3: **WONEN**

Senioren moeten eerder nadenken over het wonen van straks. De verhuisvraag bij senioren komt meestal te laat !!

- Gebroken heup
- Hersenbloeding
- Overlijden van de partner
-

Gemeenten moeten senioren ontzorgen bij een verhuizing

De “dubbele vergrijzing” het hoofd bieden

3

Prioriteit #3: **WONEN**

- **Vlekkenplan:** Een inventarisatie van locaties, mogelijk geschikt voor een knarrenhof, nultredenwoning, verpleeghuis, seniorenflat, multigeneratiewoningen, hospice of residentie
- **Het aanbieden aan de gemeente om CPO's voor senioren te faciliteren; de gemeente heeft beperkte capaciteit.**
- **Onze focus betreft:**
 - *CPO project in het plan Heide Noord*
 - *CPO project “ De grijze eik”*
 - *CPO Aalst*
 - *Concept Healthy living Waalre, Boerenbond terrein*
 - *Hospice: bijv. Wolders Ven*
 - *Residentie: Wolders Ven,*
 - *Verzorgingstehuis Hoevenakkers 2.0*

Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) is een vorm van sociale projectontwikkeling waarbij toekomstige bewoners gezamenlijk opdrachtgever zijn voor hun eigen nieuwbouw-project.

Slotopmerkingen

- Uiteindelijk moet het initiatief door de **Waalrese bevolking** gedragen worden.
- Het begint met **bewustwording**, niet alleen bij ons, senioren, maar ook bij onze kinderen, burens en vrienden. Dit probleem raakt ons allemaal, dus ook u. Bespreek het!
- Het is belangrijk om als **lokaal** initiatief deze ontwikkeling te stimuleren. Bij de inwoners, maar ook bij lokale hulpverleners, zorgorganisaties en de gemeente.

Slotopmerkingen

- **Inbedding** burgerinitiatief **in lokaal beleid** is essentieel. Gemeente is beleidsbepalend en randvoorwaarden scheppend.
- Wij vinden het wiel niet opnieuw uit, maar kijken goed naar goede **initiatieven** in andere dorpen/steden en werken samen met alle (lokale) organisaties.
- Burgerinitiatief **focust** bij 'bewustwording en samen redzaam' op **aangeslotenen bij seniorenverenigingen**. Vanaf september 2024 nieuwe activiteiten.

Dank u voor uw aandacht